

Zo voorkomt u fraude met identiteitsdocumenten

Werkgevers zijn wettelijk verplicht de identiteit van hun werknemers te controleren. Deze plicht geldt ook bij uitzendkrachten en ingehuurd personeel, zoals schoonmaakpersoneel. Wanneer u zich als werkgever niet aan de regels houdt, riskeert u een boete van minimaal € 8.000 per geval.

Identiteitsfraude is een serieus probleem. De schade per vermist of gestolen identiteitsdocument wordt geschat op zo'n € 40.000 per jaar, naast schade als gevolg van bijvoorbeeld vervalsingen. In mei 2006 meldde de Koninklijke Marechaussee dat er in ons land jaarlijks voor ruim € 3 miljard aan fraude wordt gepleegd met identiteitsdocumenten. Daarnaast lopen werkgevers het risico op forse boetes als zij niet aan hun identificatieplicht voldoen. Organisaties als de Arbeidsinspectie, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Vreemdelingenpolitie en de Belastingdienst controleren stevig op de naleving. De boete bij niet-naleving bedraagt op dit moment € 8.000 per geval. Daarnaast zijn hoge naheffingen van de Belastingdienst mogelijk, en kunnen werknemers meegenomen worden naar het politiebureau om hun identiteit te controleren.

De inspecterende instanties zitten bepaald niet stil. In 2006 is het aantal boetes dat de Arbeidsinspectie uitdeelde verdubbeld ten opzichte van het voorgaande jaar, en in het Jaarplan 2007 van de Arbeidsinspectie is duidelijk te lezen dat het aantal inspecties dit jaar zal toenemen. Een aantal sectoren wordt daarin met name genoemd: de land- en tuinbouw, horeca, bouw, uitzendbureaus, schoonmaakbedrijven, en de vlees- en visverwerkende industrie.

Naast een goede controle is het dus uitermate belangrijk dat u ook uw administratie goed op orde hebt om aan te tonen dat u deze controle heeft uitgeoefend.

Verplichtingen werkgever

De verplichting van werkgevers om de identiteit van werknemers te controleren, bestaat uit drie onderdelen: (1) de verificatieplicht, (2) de bewaarplicht en (3) de zorgplicht.

1. Verificatieplicht

Een werkgever moet het identiteitsbewijs van een werknemer bij indiensttreding controleren op echtheid en geldigheid. Belangrijk is dat bij indiensttreding een rijbewijs niet als geldig identiteitsdocument geldt. Wel geldig zijn paspoorten, identiteitskaarten, verblijfsdocumenten voor vreemdelingen en documenten voor asielzoekers. Onder paspoorten wordt verstaan nationale paspoorten, maar ook dienst-, diplomatieke-, vluchtelingen- en vreemdelingenpaspoorten. Paspoorten van buiten de EER (Europese Economische Ruimte) moeten voorzien zijn van een geldige sticker.

2. Bewaarplicht

De werkgever moet zelf een kopie van het identiteitsbewijs maken en die in zijn administratie bewaren. Belangrijk is dat u dus zelf een kopie maakt van het originele document, accepteer nooit een kopie van uw werknemer! De kopie dient tot vijf jaar na uitdiensttreding te worden bewaard.

3. Zorgplicht

U moet ervoor zorgen dat uw werknemers op het werk altijd een geldig legitimatiebewijs bij zich hebben. In dit geval wordt een rijbewijs wél als geldig identiteitsbewijs geaccepteerd.

Flexibele medewerkers

LET OP! Voor uitzendkrachten en ingehuurd personeel, zoals schoonmaakpersoneel, gelden dezelfde regels. Hun eigenlijke, 'echte' werkgever – bijvoorbeeld het uitzendbureau of de schoonmaakorganisatie – moet aan de identificatieplicht voldoen, zoals hierboven weergegeven. Maar ook u als inhuurder heeft

de volledige identificatieplicht, dus een verificatie-, een bewaar- en een zorgplicht. Ook hier controleren de inspecterende organisaties op! Meer dan gemiddeld zelfs, want in de uitzendbranche is helaas meer dan gemiddeld sprake van illegale arbeid.

TIP Ga bij uw uitzendbureau en schoonmaakbedrijf na of zij al een eerste controle hebben uitgevoerd. Vraag ook of u met hen afspraken kunt maken over samenwerking op dit gebied. De meeste bedrijven zullen graag bereid zijn daaraan mee te werken, al was het alleen maar om de smet van hun branche weg te nemen en te laten zien dat er heel veel bonafide en nette ondernemers in deze sectoren werken.

Voorkomen van identiteitsfraude

Bij veel bedrijven is preventie van identiteitsfraude vaak al een vanzelfsprekend onderdeel van de bedrijfsprocessen geworden. In toenemende mate zien wij dat ook de werkgevers en hr-medewerkers nu serieus op zoek zijn naar oplossingen om fraude te voorkomen. Opvallend is dat in alle discussies en berichtgeving bij het nemen van maatregelen om deze fraude tegen te gaan één belangrijke stap onderbelicht wordt: de identiteitscontrole zelf.

TIP Checklist controle identiteitsdocumenten

Algemene aanwijzingen

- Controleer altijd originele identiteitsdocumenten, accepteer nooit kopieën. Maak indien nodig zelf een kopie of scan voor uw administratie, en vraag daarbij altijd om toestemming aan de houder van het document.
- Volg altijd dezelfde werkwijze van controleren en let op details.
- Controleer altijd op meerdere echtheidskenmerken.

Tien praktische tips

1. Vergelijk de foto op het document nauwkeurig met degene die het document aan u heeft gegeven. Let op de afstandverhoudingen tussen ogen, oren, lippen en kin, en niet op bijvoorbeeld de lengte en kleur van het haar.
2. Vraag naar de leeftijd en vergelijk die met de geboortedatum op het document.
3. Controleer de geldigheidsduur van het document.
4. Controleer het document op beschadigingen, insnijdingen en lijmresten.
5. Controleer bij een paspoort het aantal pagina's, de volgorde en de nummering.

ring. Alle pagina's moeten doorlopend genummerd zijn. Op alle pagina's moet hetzelfde documentnummer staan.

6. Houd het paspoort tegen het licht en controleer het watermerk.
7. Houd het document onder een UV-lamp. Echte documenten blijven donker onder UV-licht, het watermerk (bij paspoorten) mag nooit zichtbaar worden onder UV-licht.
8. Alle Nederlandse documenten van kunststof hebben een tweede foto, die aangebracht is in gaatjes. Houd het document tegen het licht en controleer of dit dezelfde foto is als die op het document staat afgebeeld. Dit geldt ook voor het nieuwe rijbewijs, model creditcard, en het kunststof verblijfsdocument voor vreemdelingen.
9. De tweede foto bij deze kunststof documenten wordt zichtbaar als een lichte vlek onder de UV-lamp.
10. Bij deze kunststof documenten wordt tevens bij kantelen een hologram (kinegram) zichtbaar dat gedeeltelijk over de foto loopt.

Bron: Keesing Reference Systems B.V. © Keesing Reference Systems is een organisatie die wereldwijd middelen levert om fraude met identiteitsdocumenten en bankbiljetten te voorkomen.

Identiteitscontrole in praktijk

Een identiteitscontrole is meer dan alleen het maken van een kopie van een identiteitsdocument en die ergens in een kast opslaan. In ieder geval moeten twee zaken plaatsvinden. Allereerst zal het identiteitsdocument zelf van de persoon moeten worden gecontroleerd. Ten tweede zal zogenoemde profilering moeten plaatsvinden. Er moet worden gecontroleerd of de persoon die het identiteitsdocument overhandigt wel degene is die bij dat document hoort, dus of het degene is die op de pasfoto is afgebeeld. Dit laatste – het gebruiken van een op zich rechtsgeldig document dat van iemand anders is dan van

degene die het document aanbiedt, maar die wel veel fysieke gelijkenis vertoont, de zogenaamde lookalike-fraude – is een vorm van fraude die we in Nederland steeds meer tegenkomen.

Praktische tips

Het grote probleem is dat hr-medewerkers geen specialisten zijn op het gebied van het controleren van identiteitsdocumenten en het profilen. Daarnaast zijn deze medewerkers vooral gericht op het voeren van een sollicitatiegesprek of een intakegesprek. Het controleren van identiteit is dan niet alleen lastig, maar ook nog eens 'veel gedoe'.